

יהודה באור | מדינת לאום משותפת

פורסם לראשונה: 19.11.2010 00:26 עודכן ב: 20.11.2010 13:27

פרופ' חנן חבר במאמרו "חוק להסרת מסיכות" ("הארץ", 12.11) כותב, כי "ברור לכל שהיותה של המדינה יהודית מביס דרך קבע את היותה דמוקרטית", והוא למעשה מתנגד למדינה יהודית. לסתירת דבריו אפשר להביא כדוגמה מדינות אחרות.

לטווייה, למשל, היא מדינה לאומית של העם הלטווי. זאת מדינה לטוויית ודמוקרטית, אף על פי שהיא מתלבטת בבעיות של אינטגרציה של המיעוט הלאומי הרוסי. הלטוויים הם 59.4% מהאוכלוסייה במדינה, המונה 2.23 מיליונים (היהודים בישראל הם כ-80% מהאוכלוסייה), הרוסים שם הם 27.5% (מהם רק 56% אזרחי לטווייה).

גם אסטוניה היא מדינה לאומית - של האסטונים. האסטונים הם 69% מתוך 1.34 מיליון תושבי המדינה, 25.6% מהתושבים הם רוסים. אסטוניה היא מדינה דמוקרטית, וגם לה יש בעיה של אינטגרציה של המיעוט הלאומי הרוסי במדינה.

באחרונה מסתמנים פתרונות לשאלת המיעוטים במדינות אלה. איש אינו מערער על כך, ששתי המדינות הן גם מדינות הלאום של הרוב וגם דמוקרטיות.

קזחסטאן היא מדינת הלאום של הקזאכים, שהם 63% מהאוכלוסייה במדינה, אולם רוסית היא שפת מדינה שנייה - אף על פי שרק 23.7% מהאוכלוסייה הם רוסים. אפשר לפקפק ברמת הדמוקרטיה במדינה, אבל אין בה דיכוי לאומי וגם לא בעיות אינטגרציה חמורות.

לטוויים ואסטונים רבים חיים בארצות הברית, וברובם הגדול מזדהים כבני קבוצות אתניות לטוויית ואסטוניות, החיות כאזרחים שווים זכויות בארה"ב. הם יכולים להגר למולדתם האתנית ולזכות שם לאזרחות בהליך מזורז.

דומה המצב ביחס לגרמניה - צאצאי גרמנים שהגרו ממנה במאות הקודמות יכולים לחזור למדינה ולקבל פחות או יותר מיד אזרחות גרמנית.

יש מי שמתנגדים לקיומם של עמים ואומות. זו זכותם. בישראל יש מי שהיו רוצים לבטל את החלוקה לקבוצות לאומיות, והם דוגלים באחוות האדם ובמצב של גר זאב עם כבש. אלא שהנבואה מדברת על אחרית הימים, ובינתיים אנו חיים בעולם של קבוצות אתניות ולאומיות מכל הסוגים.

יש מתח דיאלקטי בין הכללה והאחדה, מצד אחד (האיחוד האירופי, למשל), לבין חלוקה חדה יותר ויותר לקבוצות אתניות בעלות זהויות נפרדות, מצד אחר (סקוטים, וולשים, ומיעוטים אחרים, ולא רק באירופה).

אין כל סתירה הכרחית בין העובדה שישראל היא מדינת הלאום היהודי לבין חיים דמוקרטיים בה, אם יהיו מבוססים על הכרה בזכויות המיעוט האתני/הלאומי הפלסטיני בתוכה, כולל שפה, אוטונומיה תרבותית ומעמד כלכלי וחברתי שווה לזה של הרוב.

הבעיה איננה בלאומיות היהודית, למרות טענות של "שמאל", שעניינו העיקרי הוא לתקוף את השמאל הציוני ולהמציא עם חדש, ישראלי, שקיים רק במוחותיהם.

יהודי ישראל קשורים לבני עמם בתפוצות באלף נימים של קשרי משפחה ומורשת. לעם היהודי יש מורשת דתית, שהשתנתה עם הזמן, אולם בכל התקופות היתה הזהות האתנית חלק בלתי נפרד של התרבות היהודית.

הבעיה איננה במה שמכונה אתנוצנטריות, אלא בדמוקרטיה. סכנת הפשיזם היהודי אכן קיימת

ומתעצמת. הקיצוניות הלאומנית הדתית והרצון הלאומני לשלוט באוכלוסייה פלסטינית בשטחי הכיבוש של 1967 מאיימים להרוס לא רק את הדמוקרטיה, אלא גם את מדינת הלאום היהודית. במדינות לאום מובהקות באירופה לא הכריזו, שכל מתאזרח יישבע אמונים למדינת הלאום המסוימת, אלא למדינה המשותפת. לכן יש שם סיכוי להסדר בין רוב למיעוט. הלאומנות הדורסנית הישראלית/היהודית בדרישותיה להצהרת נאמנות למדינה לאומית חוסמת לעצמה את הדרך לחיי שותפות עם המיעוט ועם השכנים ומסכנת את חיי העם היהודי כולו.

לטוים חוגגים ההצטרפות לאיחוד האירופי ב-2004